

Doorgaande
Lijn

**Geïntegreerde samenwerking tussen opvang en kleuterschool.
Inzichten uit 'De Doorgaande Lijn'**

Nima Sharmahd (VBJK) en Bart Declercq (CEGO KULeuven)

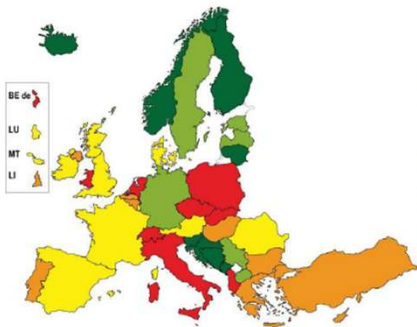
Bouwen aan BOA studiedag 24 juni 2025

Structuur van de Workshop

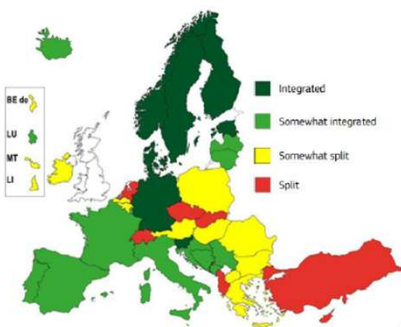
- Kader Doorgaande Lijn
- Praktijkmodel en kernpunten van het project
- Stellingen: wat denken jullie?
- Feedback

Europese trend integratie van 'Early Childhood Education and Care' (ECEC)

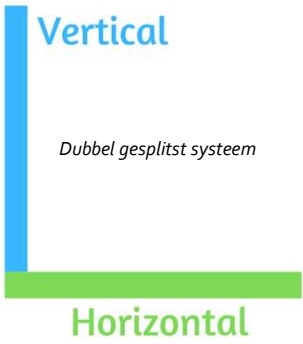
Eurydice (2019)

Eurydice (2025)

In Vlaanderen

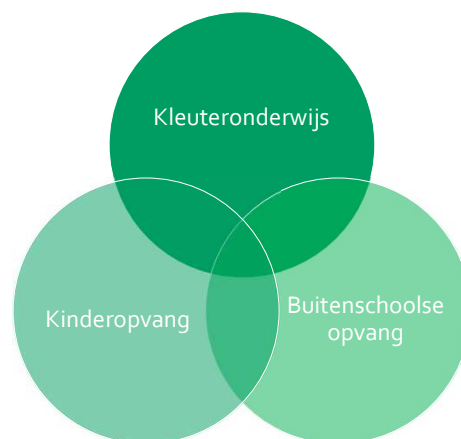
In publieke opinie & Vlaams beleid

Omgeving	Populaire annames maatschappelijke opzicht
Voorschoolse kinderopvang	Economische functie (opvang voor werkende ouders)
Thuis	Pedagogische functie (opvoeding)
Buitenschoolse Opvang	Economische functie (opvang voor werkende ouders)
(Kleuter)onderwijs	Pedagogische functie (leren) en sociale functie (gelijkmaker)
Jeugdwerk	Recreatieve functie (Spel en vrije tijd)

-> door deze fragmentaire logica, blijven veel spanningsvelden voor kinderen, families, medewerkers en organisaties
Hoe dit doorbreken? -> ...naar een Doorgaande Lijn praktijk

Wat is het Project Doorgaande Lijn?

- Looptijd: 1 januari 2022 tot 31 december 2024, verlengd tot eind juni 2025
- Ministerie van Welzijn (Agentschap Opgroeien) en Ministerie van Onderwijs (Agentschap Onderwijsdiensten)
- Onafhankelijke stuurgroep (vertegenwoordigers van Welzijn en Onderwijs)
- 12 pioniers = samenwerkingsverband
- Projectfasering
 - Fase 1 [jan. 2022 – aug. 2023]: exploratiefase
 - Fase 2 [sept. 2023 – dec. 2024]: experimenteerfase binnen regelluw kader
 - Fase 3: [jan. 2025- juni 2025]: verduurzaming en disseminatie

Wat is het Project Doorgaande Lijn?

- Looptijd: 1 januari 2022 tot 31 december 2024, verlengd tot eind juni 2025
- Ministerie van Welzijn (Agentschap Opgroeien) en Ministerie van Onderwijs (Agentschap Onderwijsdiensten)
- Onafhankelijke stuurgroep (vertegenwoordigers van Welzijn en Onderwijs)

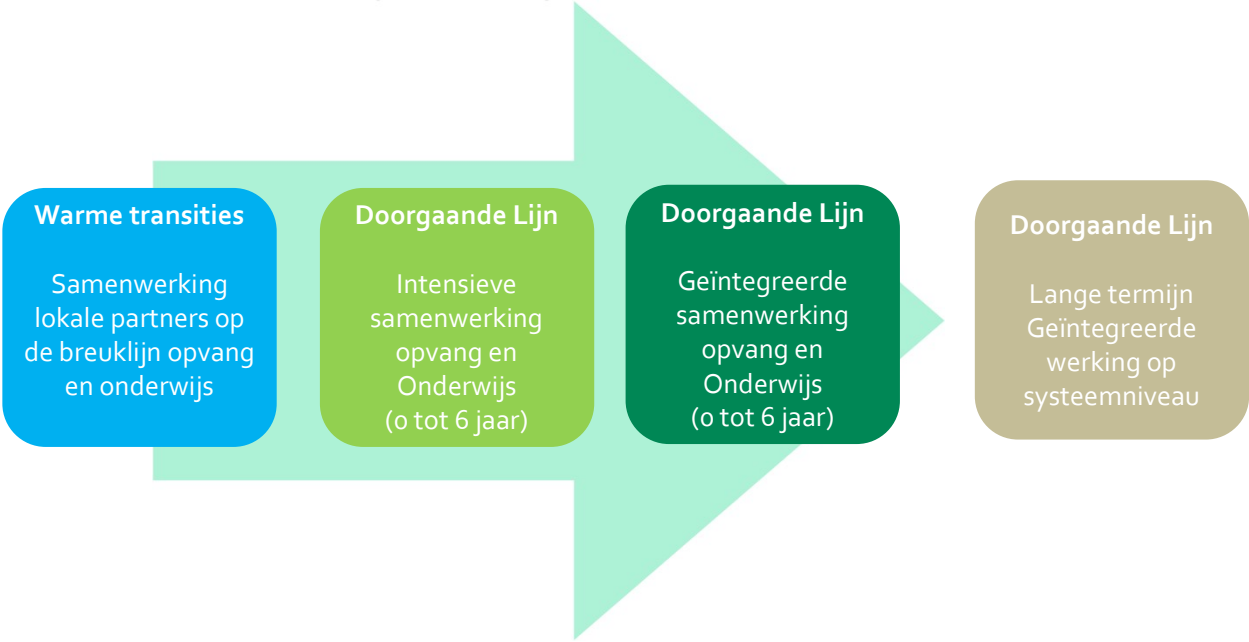
Stuurgroep Doorgaande Lijn: Opgroeien regie, het Agentschap voor onderwijsdiensten, belangenbehartigende vertegenwoordigers van organisatoren kinderopvang (Vlaams Welzijnsverbond, SOM, VVSG), de afgevaardigden van het Gemeenschapsonderwijs (GO!) en van de representatieve verenigingen van de schoolbesturen (Katholiek Onderwijs Vlaanderen) of inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs (OVSG), en afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties voor onderwijs (COV, COC, ACOD) en kinderopvang (ACV, ABVV, ACLVB), Onderwijsinspectie, Zorginspectie, vertegenwoordiging gebruikers (Gezinsbond, VCOC) en externe experts (Cego en VBJK).

Naam project	Provincie / Gemeente	Onderwijs	Kinderopvang	Buitenschoolse opvang
Millau project	Antwerpen / Antwerpen	Katholieke scholengroep Ankerwijs - Het Hinkelpad	vzw De Kleine Vos*	vzw Ankerwijs - De Woonboot
Fluxus	Antwerpen/Beerse	GO! Fluxus - BS 't Locomotiefje	vzw Dol-fijn Beerse*	IBO Beerse De Bereboot
Doorgaande Lijn De brede stroom	Brussels Hoofdstedelijk Gewest / Etterbeek	Vrij onderwijs - VBS Lutgardis (vzw Sint-Goedele)	vzw Sint-Goedele De Kollebloem*	vzw Sint-Goedele De Puzzel Etterbeek
Kindercampus Theodor	Brussels Hoofdstedelijk Gewest / Jette	GO! BS Theodoortje	VUB Kinderdagverblijf Jette*	vzw Sint-Goedele IBO Theodoortjes Jette
Bruggen slaan naar een warme overgang	Limburg / Hasselt	Vrij Onderwijs KBS De Tuimelaar	vzw De Hummeltjes KO De Hummeltjes*	vzw De Hummeltjes BKO De Bijenkorf
Samen zorgzaam groeien	Oost-Vlaanderen / Gent	Vrij onderwijs - KS Kleuterschool Klim*	vzw Eifbankje (kinderdagverblijf en dienst opvanggezinnen)	Vrij onderwijs - KS Klim kleuter en lagere school
Pronken met eigen pluimen	Oost-Vlaanderen / Gent	Vrij Onderwijs - VBS Sint-Paulus / De Wonderboom*	vzw 't Wondernest	vzw De Wonderboom
Proeven van/voor een Doorgaande Lijn	Oost-Vlaanderen / Gent	Stedelijk Onderwijs Gent: Victor Carpentier en Francois Laurent Instituut	Stedelijke KO De Rakkertjes / Peutertuin De Dulle Grietjes*	STIBO De Rakkertjes en De Dulle Grietjes
Freinet Kindercentrum De Tandem	West-Vlaanderen / Brugge	GO! Freinetschool De Tandem*	Rinkelbei	GO! Freinetschool De Tandem
Van 0 tot suc6	West-Vlaanderen / Wijschate	GO! Basisschool Ter Elzen	GO! Kinderdagverblijf Ter Elzen*	Gemeente Heuvelland
Aanvraagproject Oostvlietaren	West-Vlaanderen / Oostvlietaren	Vrij Onderwijs - VBS Klavertje Drie (katholieke basisscholen regio Poperinge)*	vzw Felles 't Klavertje	vzw Ferm Kinderopvang Oost-Vlietaren
Wat niet op elkaar aansluit met elkaar verbinden	Vlaams-Brabant / Leuven	Vrij Onderwijs Sint-Jansschool Leuven*	vzw Kinderdagverblijf De Slabbertjes	vzw Buurtwerk 't Lampeke Kinderwerking Fabota

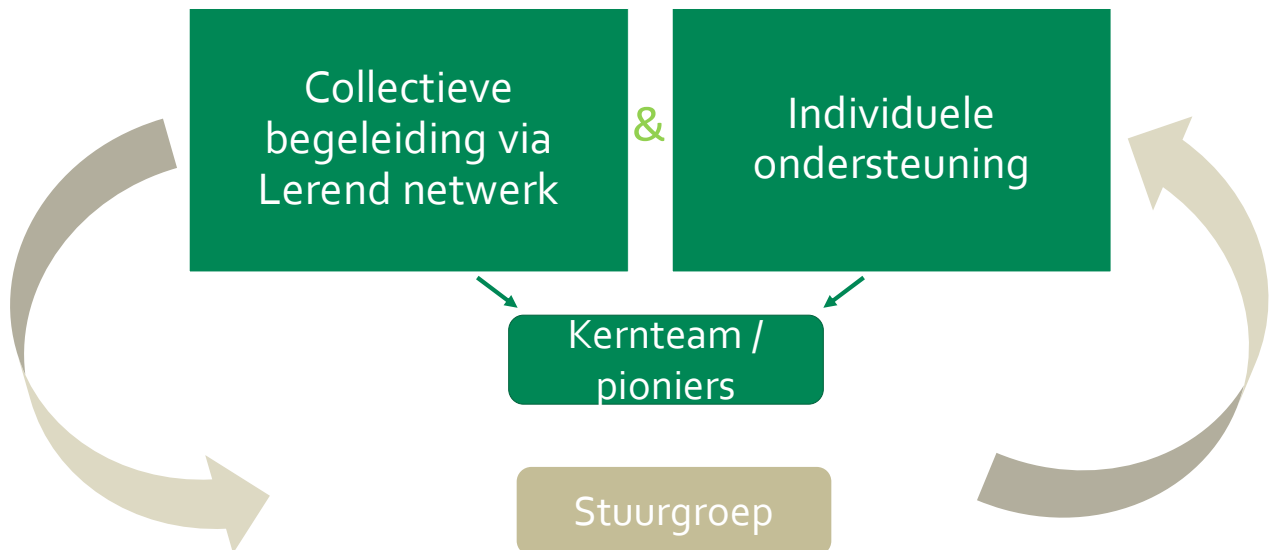
Twaalf unieke Pioniers

Gedeelde praktijken
Gedeelde uitdagingen

Diverse praktijken bij Pioniers

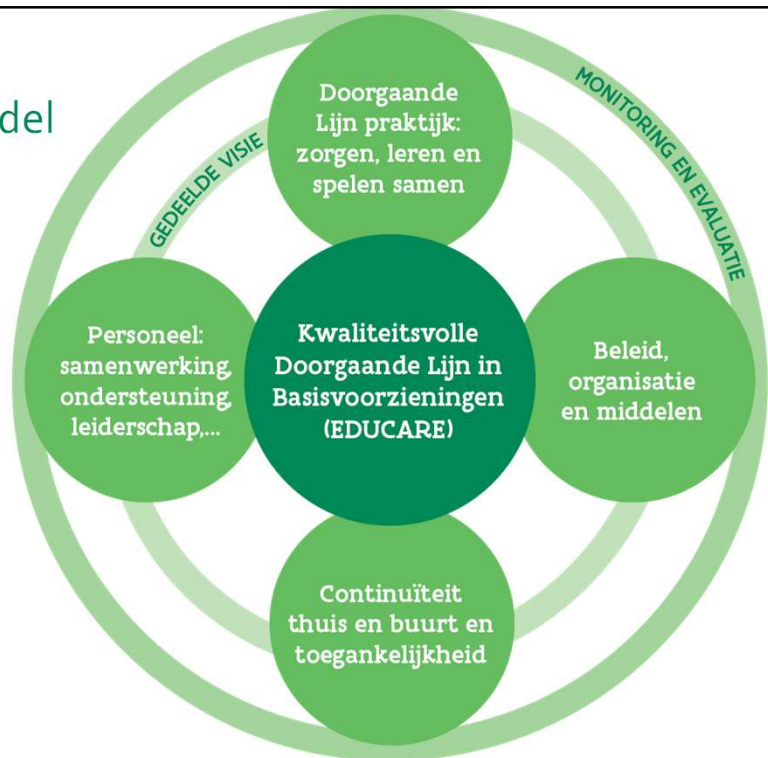

Hoe hebben we ons de voorbije 3 jaar georganiseerd?

Resultaat = Praktijkmodel

Competent systeem nodig!
(Urban & al., 2011)

Gedeelde visie

Doel:

Ontwikkelen van een geïntegreerd aanbod van opvang en onderwijs waarbij zorgen, leren en spelen met elkaar verweven zijn.

Gedeelde visie:

- Evolueren van 'iedere partner heeft eigen visie' naar een 'geïntegreerde visie'.
- Ervaring leert: vraagt veel overlegtijd en de nodige reflectie
- 'Elkaar leren kennen is al veel'
- Belang van sterke visie bij leidinggevingen
- Methoden om van elkaar te leren: jobshadowing; gemeenschappelijke studiedagen; coaching.....
- Belang van gemeenschappelijke taal & mening

Doorgaande Lijn praktijk: zorg, spelen en leren samen

Onderdelen: indeling en gebruik van (gemeenschappelijke) ruimtes, organisatie en samenstelling van groepen, organisatie van breng- en haalmomenten, organisatie van het middagmaal en slaapgelegenheid, visie verbreden naar een zorgzame speel- en leeromgeving, ...

Voorbeelden

- Binnen- & buitenruimtes en materialen delen over de 3 sectoren heen. *Bvb: tuin opstellen voor KDV & school; turnzaal laten gebruiken door BO ter voorbereiding van hun vakantieweek – lijkt simpel, maar niet evident!*
- Wekelijkse menggroep-activiteiten oudste peuters [KDV] & jongste kleuters [school]
- Eetmoment in onderwijstijd
- Open onthaal, meer doorgedreven wenbeleid.

Uitdagingen

- Regelgeving omtrent (gebruik van) binnen- & buitenruimtes, infrastructuur
- Kindvrije uren om samen een educare-visie uit te werken

Beleid, organisatie en middelen

Dit gaat over wat op organisatorisch, beleids- en financieel niveau nodig is om de gedeelde visie in de praktijk om te zetten. Dit gaat onder meer over het structureel anders organiseren (bv. andere leeftijdsindelingen), specifieke (nieuwe) functies zoals een brugfiguur, het gezamenlijk inzetten van middelen om bv. een gedeelde buitenruimte te realiseren,...

Voorbeelden

- Hechtere samenwerking via periodiek overleg (tussen professionals, op praktijk- en directieniveau)
- Drie directies, een bureau (1 naam & 1 ingang)
- Nieuwe functies : een coördinator/verbinder/brugfiguur/transitie-pedagoog
- Bouwen aan principes rond opvang en onderwijs aan het jonge kind over stelsels heen (bv. gedeelde studiedagen)

Uitdagingen

- Gedragenheid voor de DL creëren over de diverse organisaties
- Praktische drempels (diverse verlofregelingen, werkroosters, statuten, werktijden,...)
- Opvang en onderwijs = stelsels met eigen referentiekaders en regelgeving

Continuïteit thuis & buurt en toegankelijkheid

Dit gaat om een afgestemd en inclusief ouder- en toegankelijkheidsbeleid over organisaties heen en de samenwerking met andere organisaties in de buurt. De Doorgaande Lijn creëert mogelijkheden om het recht op opvang, onderwijs en warme overgangen voor alle kinderen te garanderen, met extra aandacht voor kinderen in maatschappelijk kwetsbare situaties en kinderen met een specifieke zorgbehoeften.

Voorbeelden

- Warm en intensiever onthaalbeleid (open klas-dag, investeren in laagdrempelige bijeenkomsten, oudercafé's...)
- Van school- naar campusfeesten
- Afgestemde en eenduidige communicatie (gezamenlijke nieuwsbrieven, gezamenlijke draaiboeken rond wen/instap)
- Inspiratie uit het buurtwerk – aanklappend werken, belang toeleider/brugfiguur voor ondersteuning van hulpvragen (vakantieopvang, inschrijvingen, etc...)
- Gedeeld gebruik van ruimtes (tuin, lunchruimte,...)
- Toevoeging voorrangscriteria in opvang 'kinderen uit de buurt
- Reservatiesysteem voor "externe" peuters en gezinnen om deel te kunnen nemen aan peuterspeelplaats

Uitdagingen

- Gezinnen bereiken die niet naar opvang gaan
- Doorstroom/delen van info over sectoren heen (bv. gedeeld volgsysteem)
- Verschil in beschikbare plaatsen in opvang en onderwijs

Personeel: samenwerking, ondersteuning, leiderschap

Dit gaat over samenwerken, ondersteunen, aansturen en leidinggeven aan personeel in diverse organisaties. Het vraagt afstemming, overleg en ondersteuning

Voorbeelden

- Hefboom = overleggen en samen reflecteren over de praktijk
- Aanstellen van kinderbegeleiders uit het kinderdagverblijf of buitensch. opvang als kinderverzorgers in de kleuterklas (met valkuil)
- Continuïteit van gezichten: de professional van de tweede kleuterklas gaat terug naar de eerste kleuterklas

Uitdagingen

- Belang van een coördinator en kindvrije uren
- Arbeidsvoorwaarden: verschillen in diploma's bij de 3 sectoren / verschillende arbeidsvoorwaarden: verlofregeling, loon, werkuren, ...

Feedback

- ✓ Hoe was de workshop voor jullie?
- ✓ Inspiratie voor jullie context?
- ✓ Uitdagingen?

Doorgaande Lijn Traject 2025-2026

- **Doelgroep van het traject:** professionals uit de drie sectoren kinderopvang, kleuteronderwijs en buitenschoolse opvang
- **Data:** vijf sessies gespreid over het schooljaar, met name **dinsdagen 21 okt., 25 nov., 27 jan., 17 maart, 5 mei**. We voorzien een **open disseminatiesessie** voor een breder publiek op **dinsdagvoormiddag 9 juni**.

Voorwaarden tot deelname en kandidaatstelling

Deelname aan de 5 bijeenkomsten, gespreid over het hele schooljaar (oktober – mei)

Een eigen traject al lopende hebben of er één willen opstarten in '25-'26,

Een trio vanuit kinderopvang, buitenschoolse opvang en kleuteronderwijs vormen.

Heb jij zin om deel te nemen en kan je voldoen aan de voorwaarden, gelieve **tegen 31 augustus 2025**.

jan.demets@vbjk.be of bart.declercq@kuleuven.be

Raadpleeg de webpagina Doorgaande Lijn voor het eindrapport en andere documentatie:

<https://www.opgroeien.be/over-opgroeien/projecten/doorgaande-lijn>

Contact:

doorgaande.lijn@opgroeien.be

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Opgroeien